

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 33 (2012)

Δελτίον ΧΑΕ 33 (2012), Περίοδος Δ'. Στη μνήμη του Δημήτρη Κωνσταντίου (1950-2010)

Περιεχόμενα

(ΧΑΕ) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

doi: [10.12681/dchae.1260](https://doi.org/10.12681/dchae.1260)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΧΑΕ). (2014). Περιεχόμενα. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 33, XXV-XXVII. <https://doi.org/10.12681/dchae.1260>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<p>ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ Δημήτριος Κωνστάντιος (1950 2010) Εργογραφικό Σημείωμα</p>	<p>XI XXIV</p>	<p>NEKTARIOS I. SKAGKOS The east defensive wall in the lower town of Monemvasia. The recent archaeological research (2008)</p>	<p>92</p>
<p>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ / ABBREVIATIONS</p>	<p>XXIX XXX</p>	<p>ΓΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ Το θωράκιο με το γοργόνειο στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο. Εικονογραφικά και τοπογρα- φικά της πρωτοβυζαντινής Κορίνθου</p>	<p>93 104</p>
<p>CHARALAMBOS BOURAS Alaric in Athens</p>	<p>1 6</p>	<p>ΥΙΑΝΝΙΣ ΘΕΟΧΑΡΙΣ The slab with the Gorgoneion in the Byzantine and Christian Museum. Iconographic and topographic issues of early Byzantine Corinth</p>	<p>104</p>
<p>ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ Ο Αλάριχος στην Αθήνα</p>	<p>6</p>	<p>ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΗΛΙΤΣΗ-ΚΕΧΑΓΙΑ Άγιος Νικόλαος στο Καμπινάρι Πλάτσας στη Μάνη. Παρατηρήσεις στο γλυπτό διάκοσμο του τέμπλου</p>	<p>105 117</p>
<p>ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ Παρατηρήσεις στην οικοδομική ιστορία και την αρχιτεκτονική των οχυρώσεων του κάστρου της Λιβαδειάς</p>	<p>7 18</p>	<p>ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΙΛΙΤΣΙ-ΚΕΧΑΓΙΑ Saint Nicholas at Kampinari, Platsa in Mani. Remarks about the sculptural decoration of the altar screen</p>	<p>118</p>
<p>STAVROS MAMALOUKOS Observations on the construction history and architecture of the fortress of Livadeia</p>	<p>19 20</p>	<p>ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΛΗΣ Λίθινες φιάλες και κολυμβήθρες με ανάγλυφο διάκοσμο της μέσης και ύστερης βυζαντινής περιόδου από την Ελλάδα</p>	<p>119 129</p>
<p>ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΝΟΥΣΟΥ-ΝΤΕΛΛΑ Μνημειακή τοπογραφία του βόρειου άκρου της πόλης της Ρόδου</p>	<p>21 35</p>	<p>GEORGIOS PALLIS Stone phiales and fonts with relief decoration of the middle and late byzantine period from Greece</p>	<p>130</p>
<p>KATERINA MANOUSOU-DELLA The monumental topography of the northern part of the town of Rhodes</p>	<p>35 36</p>	<p>PASCAL ANDROUDIS Chapiteau de la crypte de la basilique de Saint Démétrios à Thessalonique avec emblèmes de la famille des Paléologues</p>	<p>131 139</p>
<p>ΣΩΤΗΡΗΣ ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ Κιονοστήριχοι νάρθηκες λίτες στη μοναστηριακή αρχιτεκτονική</p>	<p>37 53</p>	<p>ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΝΔΡΟΥΔΗΣ Κιονόκρανο με εμβλήματα της οικογένειας των Παλαιολόγων από την κρύπτη της βασιλικής του Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης</p>	<p>140</p>
<p>SOTIRIS VOYADJIS Column supported narthexes lites in monastic architecture</p>	<p>54</p>	<p>ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Ζητήματα ερμηνείας της ζωγραφικής στη Μεταμόρφωση στο Πυργί Αυλωναρίου. Όψεις της Λατινοκρατούμενης Εύβοιας</p>	<p>141 153</p>
<p>ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΡΑΣ Ο ναός της Παντοβασιλίσσας στην Τρίγλεια. Τυπολογικές και μορφολογικές επισημάνσεις</p>	<p>55 65</p>	<p>DEMETRIOS D. TRIANTAPHYLLOPOULOS Issues on the meaning of the frescoes in the Transfiguration church at Pyrgi near Avlonari. Aspects of Euboea under Latin occupation</p>	<p>154</p>
<p>MICHALIS KAPPAS The church of Pantovasilissa in Trigleia. Typological and morphological remarks</p>	<p>66</p>	<p>ΙΩΑΚΕΙΜ ΑΘ. ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ Ό Θεσσαλονικεύς ζωγράφος του 14ου αιώνας «Κυρ Μανουήλ»</p>	<p>155 160</p>
<p>ΑΡΓΥΡΩ ΚΑΡΑΜΠΕΡΙΔΗ Νέα στοιχεία από την ανασκαφή στη θέση Αγία Τριάδα Δραμεσιών Ιωαννίνων</p>	<p>67 79</p>	<p>ΙΩΑΚΕΙΜ ΑΘ. ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ The 14th century painter from Thessaloniki «Kyr Manuel»</p>	<p>160</p>
<p>ΑΡΓΥΡΩ ΚΑΡΑΜΠΕΡΙΔΗ New elements from the excavation of Agia Triada site in Dramesioi near Ioannina</p>	<p>79 80</p>	<p>NEKTARIOS I. SKAGKOS Το ανατολικό τείχος στην κάτω πόλη της Μονεμβασίας. Η πρόσφατη αρχαιολογική έρευνα (2008)</p>	<p>81 91</p>

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΒΑΡΘΑΛΙΤΟΥ Ο τοιχογραφικός διάκοσμος του ναού της Αγίας Παρασκευής στον Αργουλέ Σφακίων. Παρατηρήσεις στο έργο του κρητικού ζωγράφου Μιχαήλ Βενέρη	161 173	ΣΟΦΙΑ ΓΕΡΜΑΝΙΔΟΥ Ένας δογματικός συμβολισμός σε παραστάσεις Γέννησης του Χριστού στα ιταλοβυζαντινά χειρόγραφα <i>exultet</i> (10ος 13ος αι.)	257 264
PETROULA VARTHALITOU The wall paintings of the church of St. Paraskeve in Argoules, Sfakia. Remarks on the works of the Cretan painter Michail Veneris	174	SOPHIA GERMANIDOU A dogmatic symbolism in scenes of the Nativity of Christ in Italo Byzantine <i>exultet</i> manuscripts (10th 13th c.)	264
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΣΤΡΟΧΡΗΣΤΟΣ Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου στα Μαριτσά της Ρόδου (1434/5) και ο ζωγράφος Αλέξιος	175 188	MATI MEYER Divine Nourishment: on breasts and bottles in the miniatures of Iakobos Kokkinobaphos	265 274
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΣΤΡΟΧΡΗΣΤΟΣ The wall paintings of Saint Nicholas at Maritsa, Rhodes (1434/5) and the painter Alexios	188	MATI MEYER Θεϊκή τροφή: μαστοί και φιάλες στις μικρογραφίες του Ιακώβου της Μονής Κοκκινόβαφου	275 276
ΟΛΓΑ ΒΑΣΣΗ - ΠΑΡΙΣΙΑΝΘΗ ΒΑΛΑΚΟΥ Συνεργεία μεταβυζαντινών ζωγράφων από το Νεοχώρι της Χίου: η μαρτυρία των επιγραφών	189 198	KARIN KIRCHHAINER Der schlafende Abimelech in der postbyzantinischen Malerei Annäherung an ein seltenes Bildthema	277 287
OLGA VASSI - PARISIANTHI VALAKOU Workshops of Post byzantine painters from Neochori, Chios: the evidence of inscriptions	198	KARIN KIRCHHAINER Ο κοιμώμενος Αβιμέλεχ στη μεταβυζαντινή ζωγραφική. Προσέγγιση ενός σπάνιου εικονογραφικού θέματος	287 288
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΝΤΟΠΑΝΑΓΟΥ The monastery of the prophet Elijah in Paidonia, Ioannina: an unknown work of the painters from Kapesovo	199 210	ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ-ΠΑΤΡΙΤΣΙΑ ΣΚΩΤΤΗ Το όραμα του Προφήτη Δανιήλ (Δαν. Ζ', 1 14) στη μεταβυζαντινή ζωγραφική	289 302
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΝΤΟΠΑΝΑΓΟΥ Η μονή του προφήτη Ηλία στην Παϊδονιά Ιωαννίνων: ένα άγνωστο έργο των Καπεσοβιτών ζωγράφων	211 212	ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ-ΠΑΤΡΙΤΣΙΑ ΣΚΩΤΤΗ The Vision of the Prophet Daniel (Dan. 7, 1 14) in Post Byzantine painting	303 304
ΜΑΡΙΑ ΝΑΝΟΥ Η Παναγία Γαλακτοτροφούσα η «Σπηλαιώτισσα» σε έργα Καπεσοβιτών ζωγράφων	213 226	ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΚΟΙΛΑΚΟΥ Κεραμική με λευκό πηλό από ανασκαφές στη Θήβα	305 312
ΜΑΡΙΑ ΝΑΝΟΥ The Virgin Galaktotrophousa the «Spelaiotissa» in works of painters from Kapesovo	227 228	CHARIKLEIA KOILAKOU White ware pottery from excavations at Thebes	312
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΛΕΝΗΣ Ανθόβολο αγνώστου ιχνογράφου εικόνα Καπεσοβίτη ζωγράφου	229 239	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΕΡΤΖΙΜΕΚΗΣ «Ο συνέχων τὰ πέρατα, τάφω συσχεθῆναι κατεδέξω, Χριστέ». Κεντητός Επιτάφιος του Μητροπολίτη Βελιγραδίου Ισιδώρου (1415 1423) από την Αθωνική Μονή Αγίου Παύλου	313 321
GEORGIOS VELENIS Un dessin (<i>anthivolo</i>) d'un dessinateur inconnu une icône de peintre de Kapessovo	240	NICHOLAS MERTZIMEKIS «Ο συνέχων τὰ πέρατα, τάφω συσχεθῆναι κατεδέξω, Χριστέ». The embroidered epitaphios of the Metropolitan of Belgrade Isidoros (1415 1423) from the Athonite monastery of Agios Pavlos	322
ΜΑΡΙΑ ΑΓΡΕΒΗ Η Κυρία η Καρδιοβαστάζουσα. Νέα κρητική εικόνα της ένθρονης βρεφοκρατούσας Παναγίας	241 251	ΣΟΦΙΑ ΓΕΡΟΓΙΩΡΓΗ Επένδυση εικόνας της Αγίας Παρασκευής στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο	323 332
ΜΑΡΙΑ ΑΓΡΕΒΗ Η Κυρία η Καρδιοβαστάζουσα. New Cretan icon of the enthroned Virgin and Child	252	SOPHIA GEROGIORGI The revetment of an icon of St Paraskeve in the Byzantine and Christian Museum, Athens	332
ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΤΕΖΟΥ Ο ζωγράφος Αντώνιος Βασιλάκης. Νέα αρχαιακά τεκμήρια για τη ζωή και το έργο του	253 256	GEORGES KIOURTZIAN <i>Basilikos</i> . Relecture d'une inscription Phrygienne	333 342
CHRYSsa MALTEZOU The painter Antonios Vassilakis. New archival evidence for his life and his work	256	GEORGES KIOURTZIAN <i>Βασιλικός</i> . Νέα ανάγνωση μιας φρυγικής επιγραφής	342

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	343	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ	
Πρακτικά Ημερίδας. Από το Βυζάντιο στη Νεώτερη Εποχή: παράδοση και ανανέωση στην τέχνη		Επιπτώσεις της λειτουργίας προσκυνήματος στον τύπο των ναών της μονής του Οσίου Λουκά (Περίληψη)	389
Μνήμη ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ	345	CHARALAMBOS BOURAS	
Proceedings of an One Day Conference. <i>From Byzantium to Modern Times: Tradition and Innovation in Art.</i> In Memory of DIMITRIS KONSTANTIOS		The effects on church type at the Monastery of Hosios Loukas resulting from its role as a pilgrimage site (Summary in Greek)	
Πρόγραμμα Ημερίδας	347 348	ΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΡΙΝΑΚΗΣ	
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ		Η ανανέωση της βυζαντινής παράδοσης στα χειρόγραφα εικονογραφημένα χρησιμοποιόγια του 16ου αιώνα	391 403
Ανιχνεύοντας τὸ Μεταβυζάντιο στὸν ἑλληνικὸ χῶρο. Μία ἐπισκόπηση τῶν προβλημάτων τῆς ἀρχαιολογικῆς ἔρευνας	349 355	NIKOS KASTRINAKIS	
DEMETRIOS D. TRIANTAPHYLLOPOULOS		The revival of the Byzantine tradition in 16th century illustrated manuscripts of oracle writings	403 404
Tracing Post Byzantium in Greece. A synopsis of archaeological research issues	356	ΝΑΝΩ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	
ΟΛΓΑ ΓΚΡΑΤΖΙΟΥ		Ο ευαγγελιστής Λουκάς ως ζωγράφος της εικόνας της Παναγίας στην Ηπειρωτική Ελλάδα (16ος 18ος αιώνας)	405 417
<i>A la latina.</i> Ζωγράφοι εικόνων προσανατολισμένοι δυτικά	357 367	NANO CHATZIDAKIS	
OLGA GRATZIOU		The Evangelist Luke as painter of the icon of the Virgin in mainland Greece (16th 18th century)	418
<i>A la latina.</i> Icon painters with a western orientation	368	ΕΥΓΕΝΙΑ ΧΑΛΚΙΑ	
ΕΥΘΥΜΙΟΣ Ν. ΤΣΙΓΑΡΙΔΑΣ		Νέα θέματα σε μικρασιατικές εικόνες. Η περίπτωση του Μυστηρίου της Εξομολόγησης	419 431
Εικόνες της «Σχολής» Καστοριάς	369 378	EUGENIA CHALKIA	
ΕΦΘΥΜΙΟΣ Ν. ΤΣΙΓΑΡΙΔΑΣ		New subjects depicted in Asia Minor icons. The case of the sacrament of Holy Confession	432
Icons of the «School» of Kastoria	378	ΕΥΓΕΝΙΑ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	
ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ		Η θρησκευτική ζωγραφική στον ελληνικό κόσμο ανάμεσα στο Βυζάντιο και τη Δύση. Αισθητικές αναζητήσεις και ιδεολογικές προσεγγίσεις από τα χρόνια του Διαφωτισμού ως τη γενιά του '30 (Περίληψη)	433 434
Ακολουθώντας τα βήματα του Διονυσίου του εκ Φουρνά	379 386	EUGENIA DRAKOPOULOU	
MARIA VASSILAKI		Religious painting in the Greek world between Byzantium and the West. Aesthetic pursuits and ideological approaches from the Enlightenment to the generation of '30 (Summary in Greek)	
Following the footsteps of Dionysios of Fourna	386		
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ Δ. ΠΟΛΥΒΙΟΥ			
Η τυπολογία των ναών του 18ου και του 19ου αιώνα στο Πήλιο (Περίληψη)	387 388		
MILTIADIS D. POLYVIU			
The Typology of 18th and 19th century churches in Pelion (Summary in Greek)			